

na Te v oni pusti tujini, dragi prijatelj. In sem rekel v svojem srcu: Ko me bo pot prinesla domov, bom krenil s kolodvora naravnost na levo stran in pojdem obiskat Harambašo. Duša mu je junačka — sem mislil — in gotovo bo srečno prečkal vse te tužne čase. Pa se je res zgodilo, da me je nosila pot zopet na jug, pa dobim v roke časopis: Harambaša je umrl. Tako se varajo optimisti. Ti boš razumel vse to, če nihče drugi. Kajti Ti si bil dobra poštena slovenska duša, ki bi jo človek objel na sredi ceste, ko bi jo zopet srečal. Postava kakor hrast, pogled kakor blisk, beseda kakor grom, roka, da miza pod njo počiva, korak, da se zemlja stresa. Skratka: Harambaša. In srce, to hrabro jugoslovansko srce, dobro in zlato za prijatelja, strah in trepet za sovražnika. Pobratimov si imel križem domovine, kakor malo kdo drugi in prijatelj Ti je bil vsak, ki Te je poznal. Stal si zvesto na braniku domovine od mladih let do pozne starosti. Pa ne kot vodja in komandant — rajši si ostal priprost brambovec, ki vestno izpolni svojo dolžnost in je njegovo delo važnejše od vodstva. Demokrat in plebejec si bil, ki si poprijel za delo, kjer je bilo potrebno. Po naravi bi Ti bil pristojal meč, handžar in puška, ker pa smo mi četašili na drug način, si vzel v roko pero, knjigo in zapisnik. In tako si harambašaril zvesto in vneto na raznih krajih naše domovine. Radi so se zbirali bojovníki okoli Tebe: poznal si jih na tisoče: in ko so padali drug za drugim v našo neosvobojeno zemljo, si jim verno postavljaj spomenike. To so bili tisti naši drobni bojovníki — narodni delavci, ki je iz njih vsak storil, kar je mogel. . . . In zdaj smo prestali in pretrpeli vse, zdaj ko je doseženo . . . O ne! Ni še vse. Jaz vem, da je še mnogo treba. Včasih si želim zvečer, da bi se srečala in bi si povedala o vsem tem. Ako prineseš otroku igračo in nima nad njo veselja, ali nisi žalosten; in če prineseš narodu svobodo in ne ve, kaj bi z njo, ali moreš biti vesel? Zato vem, dragi Harambaša, da ni še vse . . . In vendar, ko sem našteval na prste one, ki sem jim privoščil, da bi doživeli dan, kakor je bil 28. oktober, naštel sem med prvimi Tvoje ime. Vem, kako si želel doživeti ta dan, Ti sobojovník vseh onih, ki so se bojevali za našo demokratično svobodo. Pa saj si bil korenina, da malo takih . . . A kaj bi s tem, kdo bi tožil o smrti! Ko bomo pisali zgodovino našega narodnega boja zadnjih 50 let pred osvobojenjem, bomo v nji imenovali Tvoje ime.

Mnogo naših je s Teboj, ki so želeli videti te dni. Pa morebiti je bolje, da ne vidiijo. Jurčič, Levstik, Aškerc, Gregorčič, Holz, Podlimbarski . . . Mnogo je vas. In zdaj še Cankar. Verjemi mi, včasih mi je tesno, ko se spomnim na vse. Saj smo vsi sejali, pa je tako malo zraslo. Pa kaj bi tožil. Le veselo se razkorači in povej na ves glas: Naj bo kakor hoče, doseženo je. Vse drugo pride. Morebiti imamo več talenta za dobre sužnje, kakor za dobre gospodarje, več za pritožbe, kakor za ukaze, ampak Ti, ki si se boril od časa, ko se je začela gibati balkanska raja, in si nas poznal od dobrih in slabih strani, Ti boš razumel vse to. In zdi se mi, da Ti zdaj od radosti trepetajo košate obrvi, kakor so se od jeze zagnile takrat na tisti pomladanski dan. Kajti, Ti veš, koliko je bilo treba boja za to zmago, Ti naš Harambaša. Zato pojdemo krepko naprej. Tvoj

Dr. Iv. Lah.

† **Stanko Svetina.** Dne 16. januarja t. l. proti večeru je umrl Stanko Svetina, eden iz generacije mlajših slovenskih pisateljev. Rojen je bil 30. IX. 1888. leta na Razdrtem pri Šmarju. Njegov oče je bil tam učitelj. Štu-

diral je v Ljubljani in Pragi. Posebno pri srcu mu je bila književnost in ž njo se je pričel baviti že zgodaj na srednji šoli. Pozneje se je poizkusil s pisanjem kratkih črtic. Več takih njegovih stvari najdemo v celjskem Narodnem koledarju in po štajerskih listih. Zatem je priobčil nekaj majhnih beletrističnih sestavkov v „Slovanu“ in „Ljubljanskem Zvonu“. Te črtice kažejo spretno opazovanje, okus in pripoveden talent. Mimo njih je mislil na dolgo povest in v osnutkih sestavil in končal „Egidiya Skalarja“, ki ga je krstil sam za roman iz življenja samotarja. Poleg originalnega pisateljskega delovanja se je bavil tudi s prevajanjem. Bil je dober poznavalec češke literature in iz nje je prevel v glavnem Čecha „Izlet gospoda Broučka“, Zeyerja „Andreja Černiševa“, „Tri povesti o Krucifiksu“ in „Marijin vrt“ ter Ign. Hermana „Koudelika“. Ti prevodi so deloma že izšli, deloma pa čakajo v založništvih na objavo.

Življenje mu ni bilo postlano z rožicami. Gibal se je v ozkih razmerah slovenskega dijaka in nadebudnega literata. Pred vojsko je služil svoj vsakdanji kruh v uredništvu nekdanjega „Dneva“, med vojsko in do svoje zgodnje smrti je bil uslužben na ljubljanskem magistratu.

Bil je poročen. Toda predno je obhajal prvo obletnico svojega mladega zakona, ga je pokončala stara znana morilka naših kulturnih delavcev, zavrtna sušica. Idealnemu možu, ki je legel prezigodaj v grob, bodi ohranjen prijazen spomin!

Cankarjeva številka. V vabilu na naročbo je sporočilo uredništvo čitateljem in pisateljem, da posveti februarsko številko spominu velikega duha ravnokar končane dobe, Ivanu Cankarju. Obljuba je bila prenegla, ker sotrudniki, ki so se prijavili, da sodelujejo v spominski številki, niso mogli v tako kratkem času sestaviti primernih prispevkov. Zato izide Cankarjeva številka enkrat pozneje, vsekakor pa pred koncem tekočega leta. Med tem vabimo na sotrudništvo vse pisatelje in pesnike, znanstvenike in esejiste in tudi vse druge, ki vedo kaj objave vrednega o Cankarjevih delih ali njegovem življenju. Prispevke je treba poslati čimprej uredništvu „Ljubljanskega Zvona“ v Ljubljani.

Recenzijski izvodi. Zadnje čase je vrnila Zvonova uprava brez vednosti uredništva nekaj knjig, dobljenih v recenzijo, misleč, da so to izvodi, poslani na ogled in v nakup. Založništva, ki so prejela knjige nazaj, prosimo, naj jih nam pošljejo vnovič, da jih izročimo svojim recenzentom in prinesemo o njih poročila. Ob tej priliki vabimo vsa založništva, domača in bližnja slovanska, naj nam svoja nova izdanja redno pošiljajo. Poročati hočemo o vsem, kar spada v krog našega lista.

IV